

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף כח

למדנו במשנה: כל היוצא מן העץ אינו מיטמא טומאת אהלים. כלומר אם עשה מהם אוהל והיה מת מתחתיו האוהל עצמו לא נטמא (למרות שהוא מעביר את הטומאה למה שתחתיו), חוץ מאהל העשוי מפשתן שנטמא בעצמו והאוהל עצמו טעון טבילה.

אמר ר' אלעזר: דין זה נלמד מכך שכתוב "אָדָם כִּי יָמִית בְּאֹהֶל" וכתוב לגבי המשכן "וַיִּפְרֹשׂ אֶת-הָאֹהֶל עַל-הַמִּשְׁכָּן", וכמו שאוהל המשכן היה מפשתן, כך לגבי טומאת אוהלים אוהל הוא רק מפשתן.

ר' אלעזר הסתפק: האם עור בהמה טמאה מטמא טומאת אוהל? צדדי הספק: האם החיה ששמה תחש שהיתה בזמן המשכן (שממנה נעשה המכסה העליון של המשכן) היתה חיה טהורה או טמאה?

לדעת ר' יהודה היו שני כיסויים למשכן אחד של עורות אילים מאדמים ואחד של עורות תחשים, ולדעת רבי נחמיה היה מכסה אחד שחציו של אילים וחציו של תחשים (למשכן היו כמה כיסויים: התחתון מצמר ופשתן, מעליו יריעות עיזים, ומעליו מכסה מעורות אילים ותחשים, ובכיסוי זה נחלקו רבי יהודה ורבי נחמיה).

לדעת רבא עור בהמה טמאה מטמא באוהל. דין זה נלמד מנגעי בגדים ומטומאת שרצים, שכשם שבנגעי בגדים ובטומאת שרץ אין הבדל בין עור בהמה טמאה לטהורה ששניהם נטמאים כך לגבי אהל אין הבדל בין עור בהמה טמאה לטהורה ובשניהם יש טומאת אוהל.

לדעת רבא מברניש למדים זאת בק"ו: שאם בגד העשוי מנוצה של עיזים שאינו נטמא בנגעים בכל זאת נטמא באהל המת, עור בהמה טמאה שנטמא בנגעים ק"ו שנטמא באהל המת.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

משנה: חתיכת בגד שקיפלה (כדי לעשותה פתילה) ולא היבהבה (= לא חרך את ראש הפתילה באש כדי שתדלק יפה), לדעת ר' אלעזר - אם יש בבגד ג' על ג' אצבעות הקיפול לא מבטל את שם הבגד מעליו כיון שהוא לא חרך אותו, והוא מקבל טומאה ואין מדליקין בה נרות שבת. ולדעת ר' עקיבא - הקיפול מבטל ממנה את שם הבגד והיא טהורה, ומדליקין בה.

גמרא: הגמרא מבארת מחלוקתם לעניין הדלקת הנר.

להבנת הסוגיא - הקדמה קצרה:

- המשנה עוסקת ביו"ט שחל בערב שבת, ואת הפתילה הוא קיפל בערב יו"ט, (שהרי אין גודלים פתילה ביו"ט).
- מדובר כאן בבגד שיש בו ג' על ג' אצבעות מצומצמות.
- אסור להסיק ביו"ט בשברי כלים שנשברו ביו"ט משום איסור "נולד" שהרי כשהכלים היו שלמים היו מיועדים לשימוש הרגיל ולאחר שנשברו הם מיועדים להסקה בלבד ומאחר שנשתנה יעודם הם חנשבים ל"נולד" ואסור להשתמש בהם משום מוקצה.
- המדליק נר של שבת צריך להדליק את רוב הפתילה היוצאת מהנר.

רבי אליעזר שאוסר להדליק בה סובר שהקיפול של הפתילה לא הועיל לבטלה מתורת בגד, וכיון שמתחיל להדליק את הפתילה נחסר ממנה מעט והיא הופכת לשברי כלים (שהרי כבר אין בה ג' על ג'), וכשממשיך להדליק אותה (שהרי צריך להדליק את רוב הפתילה היוצאת מהנר) נמצא שהוא מדליק בשברי כלים ואסור להדליק בשברי כלים ביו"ט משום מוקצה.

רבי עקיבא שמתיר להדליק בה סובר שהקיפול של הפתילה הועיל לבטלה מתורת בגד, וכבר כשקיפלה מערב יו"ט אין תורת כלי עליה, ונמצא שמדליק בעץ בעלמא שאינו מוקצה.